

HISTORIE KNIHOVNY V KOSTOMLATECH NAD LABEM

Roku 1883 byla založena Živnostensko-čtenářská Beseda

1892 – V tomto roce obsahovala farní knihovna 1 000 svazků

1927 – Nově ustanovené zastupitelstvo sešlo se k prvnímu sezení dne 19. listopadu. Aby rozdělena byla práce na všechny, ustanoveny komise: finanční, hospodářská, a stavební, zdravotní a chudinská, knihovní, letopisecká a osvětová, elektrárenská a komise pro sestavování porotců. Osvětová činnost v tomto roce jeví se následovně: přednášky výchovné byly čtyři, odborných bylo několik a nesly se k předmětům, jež hýbaly v tomto roce myslí našeho občana. O elektrisaci a regulaci Farského potoka. V kursu hospodyňském, který pořádal agrární dorost (od 5/12 27 do 10/1 28) pro dívky ve zdejší Sokolovně, byly 2 přednášky řed. Šnajdrové, „O mlékařství“ a 2 „O povinnostech dívek a žen v domácnosti a rodině“. Ochotnických divadel (pořádaných Orlem a D.T.J.) bylo 7, několik vzdělávacích filmů v sokolském biografu, 2 akademie tělocvičné a několik veřejných cvičení tělovýchov. spolků. Knihoven spolkových i obecní dosti se užívalo.

1929 – Přednášky konány 3, Knihovna čítá 168 svazků a měla 662 výpůjčky. Má cenu 2 512,06 Kč, tělocvičné náradí má cenu 3 360,70 Kč, ostatní inventář 712 Kč.

1934 – Knihovna čítá 465 knih, z toho je: 376 zábavných, 71 poučná a 18 časopisů. Knihovna je ve staré škole.

Knihovna spolku D.T.J. (Dělnická tělocvičná jednota) čítá 194 svazky, výpůjček v roce 1934 bylo 260 svazků.

1935 – Již dlouho je pociťována potřeba obecního domu, kde by našly svůj domov: obecní úřadovna, četnická stanice, pošta, obecní knihovna a byty pro vrch. strážmistra, poštmistra, a obec. strážníka. Dne 29. listopadu 1935 ve schůzi obecního zastupitelstva předložil p. star. V. Dobiáš vypracovaný plán obec. domu a rozpočet na něj. Dle sdělení p. starosty měl stát na pozemku sokolovny na rohu při silnici a cestě k Hradištku. Rozpočet by činil 230 000 Kč a dostalo by se 40 000 Kč státní podpory. 90 000 Kč by se hradilo z prostředků obce a 100 000 Kč by se vypůjčilo. Zároveň p. starosta vysvětlil, jak si představuje uplácení dluhu: z nájemného by se získalo ročně 15 700 Kč, činžovní daň by vynesla 3 293 Kč, majitelé domů, neplatící daně by dali 2 260 Kč a příplatek obec z rozpočtu 10 000 Kč. Bylo to podrobena kritice a usouzeno, že rozpočet na stavbu tak velikého domu byl by překročen nejméně o 100 000 Kč. Mimo to bylo poukazováno na těžké hospodářské poměry, které nedovolují poplatnictvo ještě více zatížit i na to, že by po více let nebyla v obecním rozpočtu úhrada na opravu cest a jiných nutných potřeb. Usneseno sejít se za 14 dní, až si členové obecního zastupitelstva vše promyslí a předloží k posouzení svým stranám. V obci bylo mnoho debat a sporů, které vyzněly většinou proti stavbě. Byly to hlavně strany: lidová, živnostenská, agrární a národního sjednocení, které stály v odporu proti stranám socialistickým. Spor ale rozhodl Sokol. Na žádost obecní rady o ponechání 300 sáhů pozemku u sokolovny, odpověděl, že místo ponechá, ale ne na rohu u cesty k Hradištku, nýbrž vedle vily pí. Hellmanové. Také ne sáh za 60 Kč, nýbrž za 80 Kč sáh. Na tuto nabídku odpověděl p. starosta v nové schůzi, že návrh Sokola zavání lichvou, oni dostali sáh za 50 h a prodávají ho za 80 Kč a to ještě v místě, jehož úprava na stavbu vyžádala by si velkého nákladu. Pro tu dobu že se stavba obecního domu odkládá. Všichni poplatníci přijali tuto zprávu s uspokojením.

Jako každoročně i letos zakoupeno z obecní dotace za 500 Kč nových knih do obecní knihovny. Obecní knihovna má 585 knih. Nejhojněji jsou čteny spisy Baarovy, Vrbovy a Vl. Javořické. Knihovna je umístěna

ve staré škole. Knihovni jest již 12 let učít. Anna Petránková. Při revisi byly knihy shledány v úplném počtu i pořádku.

1936 – pro obecní knihovnu bylo zakoupeno knih za 500 Kč. Knihovna čítá 699 knih. Nejvíce byly čteny knihy Baarovy a Sokol-Tůmovy. V roce 1936 vypůjčovalo si knihy 47 osob. Celkem bylo půjčeno 1 906 knih. Knihovna byla umístěna v I. tř. ve staré škole. Knihovníkem již po 13 let byla A. Petránková, učitelka.

1940 – Z obecní naší knihovny musely být odstraněny knihy, které se Němcům zdály být závadné. Byly to zejména knihy, líčící náš odvěký boj s Němci, např. spisy husitské, chodské a jiné. Knihy byly však bezpečně uloženy a z větší části se pak po revoluci v r. 1945 vrátily zpět do knihovny.

1950 – V tomto roce byli vyznamenáni manželé Václav a Emílie Vokounovi za vzorné vybudování a vedení naší obecní knihovny.

1950 – 1. prosince t.r. vypukl z neznámých důvodů požár v domě čp. 237 v Kostomlatech. Byl to dům po Němci doktoru Burkertovi a patřil nyní fondu Národní obnovy a naše obec byla právě v jednání získati jej do svého vlastnictví. Přes okamžitý zákrok hasičských sborů, místního i okresních shořel celý vrch tohoto domu, takže škoda způsobena byla veliká. Fond Národní obnovy dal nám pak tento dům zdarma k dispozici. Jelikož však shořela jen střecha s podkrovními místnostmi a přízemní místnosti zůstaly neporušené, bylo nutno ihned skonstruovat provizorní střechu, aby se zabránilo promáčení jich deštěm a sněhem, což bylo také včas nákladem asi 25.000 zhotoveno. V Národním výboru bylo pak rozhodnuto nastavit 1 patro, aby pak tento dům sloužil všem potřebám, které tehdy obec měla. Bylo třeba v prvé řadě trvale umístit úřadovnu M.N.V., dále pak poštovní úřad, obecní knihovnu, poradnu matek a dětí a snad i stanici S.N.B.

Jak bylo již zapsáno na straně 90 (viz přechozí odstavec), byl Fondem Národní Obnovy dán obci k dispozici konfiskát č. 237, který 1. prosince 1948 vyhořel. Bylo jej třeba zrestaurovat a provést nástavbu, aby plně vyhovoval účelům, pro které jej obec potřebovala. Bylo rozhodnuto provést nástavbu 1 patra. Hned v příštím t. j. 1949 roce byl navezen materiál a začlo se s pracemi. Rozpočet zhotovený v r. 1948 zněl na 460 000 Kč, avšak k roku 1950 se navýšil na 700 000 Kč. Z akce ?? bylo nám poskytnuto 260.000 Kč. Bylo tedy nutno počítat s ochotou našich občanů a jejich bezplatnou pomocí. A v tom Národní výbor zklamán nebyl. Bylo odpracováno celkem kolem 4.000 pracovních hodin, z nichž jen malá část byla honorována 10 Kč za práci pomocnou a 12 Kč za práci řemeslnou. Bylo dovezeno 29.000 cihel z Nehvizdek u Čelákovic, 60 centů vápna a 5 q cementu. S vlastní prací bylo započato v březnu 1950 a jelikož bylo příznivé počasí, byla stavba do 1 měsíce hotova. Bylo však při tom hodně potíží, hlavně sháněním různého drobného materiálu, přes to však stavba byla do konce tohoto roku skončena. Již 15. prosince nastalo stěhování. Národní výbor, který se sem přestěhoval z č. 238, měl k dispozici 3 místnosti a rozhlasovou kabinu, vše v přízemí. Poštovní úřad dostal rovněž v přízemí také 3 místnosti, který dle smlouvy nebude 15 platit nájemné, musí však na svůj náklad a svými lidmi zřídit telefon a zabezpečení proti vloupání. Byla zde velká obřadní síň, skvěle vybavena a dotována 22 000 Kč ze státních prostředků. Poradna matek a dětí dostala 2 místnosti, 1 místnost obecní knihovna, která konečně našla své trvalé umístění, dále pak zde byla kancelář JZD a místnost pro kulturu v obci. Dnes může každý Kostomlaťák být hrdý na náš obecní dům. I Když se zde nemůžeme zmiňovat o všech těch obětavcích, kteří se o stavbu tohoto domu zasloužili, musíme zde vyzvednout práci a zásluhy tehdejšího předsedy Národního výboru s. Fr. Pardubského, který vlastně byl iniciátorem celé stavby, a nemalé zásluhy měl i v práci manuální o shánění materiálu nemluvě.

1957 – V Praze v Národním klubu „na Příkopě“ bylo vyhodnocení obecních knihoven. V pražském kraji jest vyhodnoceno celkem 5 knihoven, z toho v nymburském okrese 2. Naše knihovna je jedna z nich, byl jí propůjčen titul „vzorná knihovna“ a byla odměněna zvláštním přidělem knih v hodnotě 2 000 Kčs.

Knihovna, kterou po manž. Vokounových, kteří měli o její rozkvět velikou zásluhu, převzali manž. Novákovi, má nyní na 2 500, proti dřívějším 1 700 výtisků. Čtenářů dospělých má 93 a dětí 60. Při obecní knihovně jest ustaven i recitační kroužek mládeže, který pořádá večery básní a recitací našich klasiků.

1961 – Z jara loňského roku byl při naší vzorné lidové knihovně, která je součástí Osvětové besedy, ustavena Knihovná rada. Jejími členy jsou: Karel Dubský, Jar. Baier, Frant. Krupička, Ant. Černý a Miroslav Novák jako dosavadní knihovník. Po něm převzal vedení knihovny letos z jara Karel Dubský, který však po krátké době pro nemoc předal tuto funkci Jar. Baierovi. Dnes má naše knihovna 3 000 svazků a 162 čtenářů, z toho 38 dětí. Knih půjčeno v roce 1960 - 7222, v r. 1961 - 7 241 a v 1962 – 7 287. Do naší knihovny byly, po výběru převzaty, i knihy z Lán a Doubravy. Provoz tento není pro nás zatím uspokojující a Knihovná rada se musí snažit o další získávání čtenářů.

1962 – S činností naší Osvětové besedy nemůžeme být zatím spokojeni. Místní kino bylo již dávno zastaveno pro naprostou pasivitu a nezájem našich občanů (1.7.1959). I rozhlas, a hlavně televize mají na tomto svůj podíl.

Divadelní činnost několik let živila a v poslední době zmlkla úplně i když o divadlo by zájem byl. Je to generační problém, staří herci, kteří u nás tolik her sehráli, sestárli, odešli a u mladých zájem není. Ovšem i odpolední a noční směny našich pracujících mají zde svou vinu. I recitační kroužek při naší vzorné knihovně, který se tak krásně rozvíjel, odchodem hlavních účinkujících, umkl.

Naše vzorná knihovna má nyní 3 061 svazků a 162 čtenářů – z toho 90 dětí. Peněžní obrát: příspěvek od MNV – 624 Kčs, od čtenářů 342,88 Kčs – celkem 966,88 Kč, vydání 933 Kčs, zbytek 33,88 Kčs.

1963 – Činnost a stav naší vzorné knihovny: svazků máme 3 082, vypůjčeno 8 448. Knih přibýlo 133, ubylo 78. Čtenářů máme 185 z toho 102 dětí. Příjem od čtenářů 460,20 Kčs.

1966 – Po manželích Jaroslavu a Václavě Baierových převzali vedení knihovny Vlastimil a Eva Vinšovi 1. září 1966. Počet čtenářů máme 110, dospělých 69, mládeže 41. Vypůjčeno v tomto roce bylo 7 950 svazků. Při převzetí knihovny bylo zde 3 805 svazků, na konec roku 3 856 svazků. Knihovna odebírá „Kulturní tvorbu“, „Literární noviny“, „Kulturní listy“ a časopis „Neděle“. V pokladně máme 280 Kčs.

1981 – Místní lidovou knihovnu vede s. Karel Dobiáš – důchodce. V knihovně je celkem 5 261 svazků, přírůstek v tomto roce činil 71 svazků v hodnotě 1 796 Kčs. Pro dospělé je celkem 4 383 svazků, pro mládež 890. Místní lidová knihovna odebírá také některé časopisy – celkem jich vlastní 857. Počet čtenářů celkem – 204, z toho mládež 85.

1982 – Přesto, že důsledkem adaptace byla Místní lidová knihovna delší čas uzavřena, byl zvýšen počet čtenářů. Ke konci roku 1982 je evidováno 285 čtenářů, počet vypůjčených knih činil 7 950 svazků.

1983 – Knihovnicí Místní lidové knihovny je Eva Houdková. Výpůjční doba je každý čtvrtek od 14.00 do 18.00 hodin. Místní lidová knihovna byla celý leden a část února uzavřena z důvodu pokládání nového lina a malování. Okresní knihovna zakoupila pro naši MLK nové regály na knihy do druhé místnosti, kterou MNV pro tyto účely uvolnilo. Výpůjčky byly o 2 414 větší proti roku 1982. To znamená, že výpůjčky činily v tomto roce 8 416 knih, s počtem 214 občanů.

Z oblasti kulturně výchovné činnosti byly uspořádány besedy pro mládež i pro dospělé s počtem účastníků 215. Stav knihovnického fondu činí k 31.XII. 5 447 knižních svazků. Protože jsou některé knihy již velmi staré, metodička ze střediskové knihovny jich 250 vyřadila.

1987 – Vedoucí MLK je s. Eva Houdková. Půjčovná doba je středa od 15.00 do 19.00 hodin a pondělí od 15.00 do 18.00 hodin.

Stav knihovního fondu: 5 891

<u>(Výpůjčky v r. 1987)</u>	<u>(Půjčeno)</u>
společensko-vědní – stav	821
přírodovědecké	481
zemědělské	69
technické	115
ostatní naučná	642
krásná	2 697
mládež naučná	122
mládež krásná	944
7x časopis	

Za rok 1987 byl přírůstek 139, vyřazeno 35 svazků. Výpůjčky v roce 1987: 9 532/182 časopisů. Čtenáři: celkem 279, z toho mládež do 14 let 65, počet návštěvníků knihovny celkem 912.

1988 – Od listopadu tohoto roku je MLK v naší obci uzavřena z důvodu stěhování. Bude umístěna u nákupního střediska vedle MH ve středu obce. Provoz v nových prostorách bude obnoven v roce 1989. Nové prostory jsou ve spolupráci s MěLK v Lysé nad Labem znovu moderně zařízeny. Vedoucí je nadále Eva Houdková.

1989 – Slavnostní aktiv knihovníků nymburského okresu, konaný v květnu, uzavřel 39. ročník soutěže „Budujeme vzornou lidovou knihovnu“ a 19. ročník soutěže „Budujeme vzornou školní knihovnu“. Čestné uznání z ONV obdržela i naše MLK – knihovnice Eva Houdková. Knihovna byla slavnostně otevřena v nových prostorách v domě MH v září 1989.

1990 – V MLK je 249 čtenářů, z toho do 14 let 61. Počet návštěvníků v tomto roce je 885. Vedoucí MLK je nadále Eva Houdková. V knihovně je celkem 6 344 knih, z toho 1 204 pro mládež. Výpůjčky v tomto roce – 9 328 knih.

2005 – Obecní knihovna získala nové prostory ve škole díky reorganizaci a řekla bych, že si polepšila. Nová místnost je větší a má více světla. O knihy se nadále stará pí. M. Cankářová, organizačně přešla pod Nymburk, což poskytuje větší možnost obměn novinek.

Poplatek za roční členství je stále 40,- Kč, počet registrovaných členů je 55, avšak výpůjček bylo 1 296. Knihovna obsahuje asi 6 000 svazků knih.

2006 – V letošním roce měla knihovna 46 registrovaných čtenářů, z toho 7 do 15 let, dalších 22 návštěvníků tvořili zájemci o internet, náhodné výpůjčky nebo potřebovali radu. Stálí čtenáři si vypůjčili 1 192 knih, z toho dospělí 10 a děti 6 naučných, 1 121 dospělí a 55 dětí krásnou literaturu. Celkem je v knihovně 6 478 svazků.

2007 – Knihovna stále sídlí ve škole, registrovaných čtenářů má 44, z toho 5 dětí. Dalších návštěvníků bylo 236. Knih k vypůjčení je 6 575 svazků, z toho naučná literatura 1 065 a krásná literatura 5 510 svazků. Mimo vypůjčení knih je v knihovně také možnost připojení do internetu, což využilo celkem 21 občanů.

2008 – Knihovna sídlí v základní škole, výpůjční doba je jednou týdně v pondělí od 15.00 do 18.00 hodin. Registrovaných čtenářů má 43, z toho dětí do 15 let je deset.

Knihovna obsahuje 6 677 svazků, z toho 5 587 svazků krásné literatury a 1 090 svazků literatury naučné. Dále je v knihovně umístěn počítač, na kterém návštěvníci mohou využívat internet.

2009 – Knihovna sídlí v základní škole, je otevřena jednou týdně. Knihovna má 47 registrovaných čtenářů, z toho 12 je do patnácti let. Celkem obsahuje 6 680 svazků knih, krásná literatura má 5 682 svazků, naučná 1 098. Roční poplatek činí 40,- Kč.